

Бюджетте кыарар башларкыдыла

Ахыры. Аллы 1-чи беттеди.

Законодательство эмда кырал кыруулу жаны бля комитетти председатели Зур Апшев Чечен Республикасы Парламентин Фетералны законну 3-чу статьяна толоренуле кыиричино юсонден фетералны законпроектни Кырал Думаны кырауана бериге деп аллай закондательный башламчылык этгеничи ошонден билдиргенди. Аны депутатта эсеп алындыла.

Парламентин ишин кырау, регламент эмда депутат эйти жаны бля комитеттин председатели Зайрат Шихалиеваны билдируочине тынгылап, президумду члене-

ри Ахатов Асланбек Челигазовичи Транспорты надзор эйти жаны бля фетералтыи службаы Кыкабаты-Малкяр Республикасы автомобиль жоллага надзор эйти жаны бля управленийсыны таматасын. КьМР-ни Парламентин Сайлы грамотасы бля саугаларга уюу этгенди.

Торлю-торлю волпросаны юозуеге жеттене, КьМР-ни Парламентин Председатели закөметти Натлы Бөзиев Москвага бартганыно юсонден билдиргенди. Анда Федерация Совете ФР-ни субьектерини законна чыгарычу эмда толтуруучу власть органыны келечилерини кыатышылары бля 2010 жылы бюджети, 2011 эмда 2012 жыллага бюджеттерини проекттери ю-

зөнгөлдиле. Кыкабаты-Малкярден анга дагыла Проекттин Председатели Александр Меркулов бля финансла министр Азрет Бишенов кытышхандыла.

Көнгөшчи огаргыгы палатаны башчысы Сергей Миронов ахчанды. Ол россиялы экономикада иги жанына атлаамла этилгендикте, ол алкыа тутукчу болганын черттенди. Индикцияны өзгөнтө бел алкыа бюджеттикликке кыатыгынын белгилени, аланы шь жакларына «бузалтыгы» кыорлуга арталында жарамалыгынын айтханды.

Кыралда бюджет бля байламлы халны, ФР-ни Правительство-суну бюджет стратегиясыны, кризисге кыажу не маддрала этил-

генлерини юсеринден а финансла министр Алексей Кудрин тынгылы ханарлаганды. Ол айтханга кьре, жууук ю жылда социальный жумушлагга артыкыда көп ахча бөлюнюрюкюдө. Пенсиялары кьтюрюуге эчи эс бурулукчу:

Сергей Миронов бюджеттиктени шь хакларына кыюумдулы деп айтханы министр поэту санамалыкыда. Кризисни кыюуде ала экономиканы ырыкы чыгарганын бөлюмлеринден эсө терк өсгөнлерин чертип, бир кесек эселеп сөйлөшуге чакыргыанды.

Натлы Бөзиев 2010 жыллага республикалы бюджетни кырау бля байламлы ишн Правительство бля бирге башлагга керек болганын эскертгенди.

Жыйылыуда башха волпросла да кыралганды.

Татьяна БОРОВНИКОВА,

КьМР-ни Парламентини пресс-службаы.

Хар бирибиз да кьолдан келгенни этейик

Ахыры. Аллы 1-чи беттеди.

Халкыны не заманда да огурулу мураглы биридригенидиче. Бюлонюкю да бичи бир ниетли терик нөгөт Шендю миллетле эм динле аралы келишүүкю бичрини жерге чыгады.

Север Кавказны халкылары мамырлыкыда эм шүкулчу да жаргагы союдиле. Ол себепден Президентини статьясында кыралны Юг жанына деп белгилениген программалагга жангыдан кыралып, ааладан толоренуле этилур эмда жуукку заманда ала толур эмда шыккан. Юг Осетияда болганын уруш тышханда кьоркчу тошгенлей халкыла терк окуна биригип кыалгырга болуулары керкюгтөндү. Алай а алай бирик кыруу да кьоркчу тоштенде угый, харкюнюк жашауда болса союбиз. Аны себепли бизни кыралны халкыларыны адет-терлерин бля культуларынын айнытууга болушукту эти, федератыи мурадралыно колдөнгендик бля кыамал, бизни көп миллетлик обществога биригип юсоюно баш амалыды десем, жангылам.

Халкыны ниет байлыгыны сактала, хар аданын намысын, сыйын кьтюрюю, аны эркинликтерин жалгчыту, адеп-кылыктыга юйрету, культура жаны бля айнытуу, мен акыл этгенден, кыралны баш борчларыдыла. Ма статьяда ала салындамчы.

Адам, инсанча, гражданича, баш амалынын туткан миллет этгендикте – ма ала айнычу алга барыуу идеологиясы.

СОД ЭТИУ

КьМР-ни Баш союдонде 2005 жылда 13-14-чу октябрде Нальчикде ичи ишле органылага чобылуук этгенилерини ючюн териленилгенде келдөөнүн ишлери Сергейлы Сеюновун тилегин тинтиуде бошанганды. Соуде судья Галина Гориславска болушлык этеди.

Сеюнов кзан токорюп тургубу аныча таракчыланды. Соуде эны жыйылыларинден биринде аны юсонден билдиргенден да эсгертенди, алай андан бери жуук да толоренгенди. Ол айтханга кьре, аны бля бир камергага ту беруулуван ачык формасында ардугуран биреуинди оптурханларыннда сору УФСИН-ни врачлары бир кесекден аны саулуугу тинтендиле эм анда да аруу башланганын ачыкчылапкандыла.

Бирчла ол соуде жыйылыларына кытышылганган, алай аны башхаладан айырып тутарга кереклисин белгилегенди. Сеюнов, УФСИН-ни болынчасында анга тийишчиюна бакьмаганыларга белгилени, аны тапканкерге жебирергени тилегинди.

Аны бу тилегин екул Магомед Абубакаров да кыалып кергениди. «Сеюнов тутулуп турган кезиде тахтады бу арууну, аны ючюн анга тийишчиюна бакарга керекди. Залда отурганга барыбыз да андан жугаргычыбызга кьоркчу уллуду», - дегениди. Соуде кырал терсуелуочиле тилек сактауду дегенде да кыарамыл, Сеюновчу саулуугу УФСИН-ни болынчасында жангыдан тинтирге эм тилеки андан сора жангыдан осюрге оноу этгенди.

Жыйылыуда кырал терсуелуочиле шашталарына соруу эттигенди. Алай алардан бери: Мукамед Маковов 2008 жылда 25-чи февральда өлгенини юсонден

23-ФЗ-дан билдируу келгенди. Кырал терсуелуочле ол следствени кезиюнде айтханы окутуганды. Андан белгили болушканды, Мухамед институтда востокороне бля керектерди, ислам динни теренирек билгири сеюйдени, шахарны жежитилери, ислам институтуа жюрюп башлаганды. Межитиледе биринде ол А.Х. деп биреулени бля тапкырды. Ол а аны муслыман жаматуудан берири сангына кошкоханды. Бу жаматууга тутулуп турган жашалдан бирлери да киргенди. Маковев аны тукум атларын да туура этенди.

Проколда айтлыганынга кьре, бир жол ол А.Х. деген биреулени мак юсеренде бир нече жашаа Каз кадет Интернет сайтинде алынган литовканын бергенди. Анда Кыкабаты-Малкярны Россиядан айырып республикадан испан хакратын токташдырдыгы, кассирде бля (алагуу ала кыран власть органыны бля ичи шьлене келечилери санала эдиле) уруш бардыргычы чыгарылуу бар эдиле. Мухамед ала айтханы терге сапанганды, алай кесини омонун ачык этерге кьоркюкчанды. Өзы бля мекитте жюрогенин тохтаганы ючюн аны жаматуудан кытыпкандыгында.

Аны соруа протоколда следствени берген соруулуга Маковев жуулары жагыладыла. Андан белгили болушканы, ол 2005 жылда 13-но октябрде кыраулагга кытышылганганды эм ала не ючюн болганын биледейди. Екюлеу ая протокуну окулганын терге сапангандыла. Шорва айтханга кьре, алынган жыйылыуда шагатылагуу соруу эттигенде, алардан бирлери терсуелуочиле билдирди.

Екюлеу ая протокуну окулганын терге сапангандыла. Шорва айтханга кьре, алынган жыйылыуда шагатылагуу соруу эттигенде, алардан бирлери терсуелуочиле билдирди. Мухамед айтханы уа

Жетишим

Россейни Правительство-сундан саугала алгандыла

Хорлоганыны саны кыаллы бир болуугу жылы бошюнда окунуа тохташдырлыгы эди. Билим берюну эм илмуну федералны министрствосунда этген тергелеге кьре, Север Кавказны регионундан 628 педагог сауугала алгырге керекдиче. Аны бля бирге уа кытышгыла завака берилгенни сону юч керк чаклыгыга көп эди.

Айтгырга, заваканы баркыса деп барлыкты тойдю иди. Иш стажлары юч жылдан аз болмаса, шюколода бля техникумлада ишле жетиле. Ааладан сора да, озгъан жылда конкурлада хорлоганыла бля аллага кытышхана да аркни этилгендикле, - дегениди бизге Ставрополь крайны Билим берю министрствосунда ишле гениле.

Корнурну кырауаннагагы ысасында этерди. Ала улстаныны баркыса да кытышгыла керекли бир жибк болумланы кырауанганды; башланган класанын улстанларына да, дагыла технологи-ла, искусствона, физкультурача, быллай «эмчине директор» предметте да. Бу предметтегу уллу магына берилмеген, көп кезилуеде преподавательли олимпиадалыга кытышхалмалыларын, клас башчыларын болмасагандырын, андан сора да, уланы оку-

Улстанлагга кыяын болганыны юсонден ачык кереклиси уа бармыды! Игилене да игилене кьп торлю кьремюдолеге кьре сайлангында. Бек алга арт жылда окуулананы жетишилери өсгөнлери, бу кезилуеде кьремюдолеге Класодан тышханды ишн керкюндюлер эсеп алгандыла, устан клас башчынын барлыгын бля толтурганына да. Педагог билим берюну шьндоюло техникумларынча «алгыз» кыаллы атлам этгенин эмда ол аяны дерседде кыалы айырланганын тингенди.

Хорлаганынага салынган магыналы изилемден бири – кесини педагог сымауну жайлы башхана айтханды, коллегаларыны мастер-классны, семинаралы бля «Тегерек столланы» бардыруу болганды. Андан сора да, ала профессионал конкурслага дайын кытышгыла, квалификацияларын вьдюрюкюге борчундула.

Жыйылыу

Корруциягга эм криминал бизнесте жол бермезге

Бу конюде КьМР-де МВД-ны коллегисы кесини кезилде жыйылыуында быллай соруулуга кыарганды. «Корруциягга кыажуа союлуку кырал властынын эм жьр-жерли самоуправленийны органыларында кыулукчулуны кескерине фаида тошюрюк ючюн, малкьзок этгендени, кыурайлыуу элдиза этиген амальчыларына жолуу жаны бля мадарлыны ачыкчыланган эм «Правоохраннаны» сактауу органыла кыулукчуларыны эм мамыр адамлагга сауут бля чабуулуукту этти бля байламлы амальчылыкны ачыкчыла не халда болганын ошонден».

Аны ишине КьМР-де МВД-ны службаарыны бля бөлюмлерини оноеуларны, УВД-ланы, ОВД-ланы началыкылары кытышхандыла. Жыйылыуу КьМР-де ичи ишлени министрни милицияны генерал лейтенанты И.И. Томач ахчанды эм бардырганды.

Коллегиюда айтлыганынга кьре, бийил жылы бошюнда корруциягга байлаптыла 174 амалдарлы кырымталган эм «Правоохраннаны» сактауу органыла кыулукчуларыны эм мамыр адамлагга сауут бля чабуулуукту этти бля байламлы амальчылыкны ачыкчыла не халда болганын ошонден».

КьМР-де МВД-ны пресс-службаы.

Президентте ликьмюла

Буйрук кетерилгенди

«Приэльбурье» миллет паркны» оноеучу В.А. Шипов 2009 жылда 23-чу июльда чыгарганын 39-П номерли буйрукка айтканынга кьре, Минги тауну тьшлеринде айлар ючюн, абадан адамаладан 1000-шөр, сайбейден 500-шөр сом хакь алынгырга керекди. Болса да ол законнга арталында келишмеген онуду. «Эчи кыруулангылган табигыат территорияланы юсеринден» 1995 жылда 14-чу мартында Федералны законну (толоренири бля 2001 жылда 30-чу декабрден) 12-чи статьясыны 1-чи пунктууда байлай айтканды.

Миллет паркла табигыатны кыруулануу, экология-жаркылуу эм илмуну тинти ишлени барыруу жаны бля учуржаныланы территорияда рында, аяны жолгерине (акваторияларны) эчи энология, исторя эм эстетика магыналары болганын табигыат комплекске эм объектке киредиле, ала табигыатны кыруулануу, жаркыландыруу, илму эм культура магыналы ишлени эм кыруулануу халда запырылганын туризми бардыруу туруп хайырланыладыла.

Оналтыны статьяда уа быллай жазылганды: «Миллет паркла мураглары фаида тошюрюк болмасагы юридикчиюк лиюладыла, башха а айтханда, коммерция органызацияла тоююлдюле эм табигыатны кыруулануу учуржанылыны ахча бля федералны бюджеттен жалгчылагы органызацияларча кырууладыла. Миллет паркынны ырыклары арылгга жаркыландыруу, рекреация, илму эм реклама – издатель ишлени тамамлагууа этилик кыорангчыла деп берилген ахчанд кырууладыла, аяны хайырлануу эчи жоруклары жарашдырылгандыла».

САРАКУЛАННЫ Б. Хасаниян э.

КьМР-ни Президентини Администрациясынын башчысыны бичрини орубурасыска **КАШИРОКОВУ** жуубо:

«Бу лисьмогга кыраала туруп, Элбурс району прокурору башха айтканын буйрукь закондательствога кыалып келингени бля байламлы тинтиуленди бардырганды. Ол кезиде тохташдырылганыча, Миллет паркны башчысыны буйрукь федералны закондательствога бузукчулык этилип чыг-

арылганды эм 2009 жылда 20-Элбурс району прокурору башха айтканын буйрукь документ жарашдырылганды. Аны мурадронда уа «Приэльбурье» миллет парк» ФГУ-ну административыны 2009 жылда 30-чу июльдан 35-чи номерли буйрукь бля 2009 жылда 23 июльдан 39-П номерли буйрукь ишлюу тохтаганды.

Бизге «Мақдональдс» кафени кыалай ачарга болуукту

Мени Сизге быллай тилегим барды. Магга 23 жыл болады, кыарындам бля мен бизнес бля корешебиз, бизни регионун продуктлары Россияге, сьз ючюн, Москвага, Санкт-Петербургуа этип турганды. Алай финанс кризисни хатасындан товарларыбиз ючюн терилерик ахчаны берей башлагандыла. Биз а чыгарылуудан продукттары деп өчкюлеге ала эак. Алай бля кырауулыгы бля мени бусугагда 4 миллион сом тьлеубюкюз барды, өчкюнобюкюз берид ючюн, фатарыбызны эм 2 машинаны сатарга, кредит алырга тошгенди.

Биз ата-аналарыбыз бля фатар тутуп жашайбыз, ай сайын 10 минг омонун тьлеуге кьолубуздан келмейди. Нальчикде «Мақдональдс» кафени ачарга болушуртуугузун тилейби. Ол бизге фаидалы бизне болур деп умут этебиз, бир неча адамга ишчи жерле да кыурайлыкдыла.

Р.ШИХОЛОВ.

Нальчик шахар КьМР-ни Правительство-сунан Председателени бичрини орубурасыска **М. ТХАЗАЛПИХЕВ** жууу береди:

Сиз айтханча, болум чыкканын кезиде кыралны жангыдан болушукту этюно жаланды быллай бир амалы барды. «2007-2011 жылда Кыкабаты-Малкяр Республикада гиче эм орталык предпринимательствону айнытуу эм аллага болушукту этюндеген республикалы целевой програманы чекленди кайырланганын кредитлени процент ставкларыны бир кесегин тьгөргө компенсация берилге болуукту. Тилекчини проблемасы юсюндө анга тап оноу этилсе, КьМР-ни Экономиканы этилсе министрствосуну лисьмоноу автонуна консултация берюу эм

методология жаны бля болушук этердик, кредит ючюн тьгөнкерик процент ставканы бир кесегин компенсация халда берилиди эмда, керек болса, залогга берилерик ырыкыны жеитишмеген кьре; Кыкабаты-Малкяр Республикасы Ггарантия фонду» деген КС-н юсю бля берилу болуукду.

Кыошак халда дагыда бийлик билдирме: «Мақдональдс» кафени ачарга эркинлик берген болуудан аяны - ол кьрае ишлешир жерде жашаган адамлары саны 1 миллиондан аз болмазгыга керекди.

Шюл жашуу

Окуучулагга таталуу ашла

Майскы шахарны 1-чи номерли гимназиясында окуучулананы жылы аш бля жакчытууга уллу эс бурулды. Мында урунганга сабылесе билим берюу бля бирге аяны сауудкларыны сактаууна да кескерины борчларына санайдыла. Быллай администрациян шьшектолка жангы ородовование сатып алганды. Ол ан этючюлени ишлерине уллу болушукчулду.

Гимназияда битгеу да 766 сабий билим аладыла, ааладан 80 проценти столовада аш айнадыла. Башпанган класстаны окуучу-

лары, кыаруусу зойорлорден сабылесе аны ючюн хак тьлемесиди. Кыалганына да 30 сомгоя тоноу кетердикле. Столовада аш ашарча бер айтга абыомент а 350 сумду.

Гимназияны продуктла бля район «Ленинчиле» эл мюлк кооперативини эм (Майскө хлебозерсиюне предпритиюне жалгчыладыла. Мында жарашдырылган ашаркыларыны кассетчюларын а району санитар спецбасы тинтенгей турдады.

Бизни корр.

туу сагаттары, башха предметтиклден эсе, иги да аз болганылар эсеп алганды. Улстаны ишлерине халкыга билим бериде ишлегенин профсоюзлары, Россияны сабий фондуу бө-

люмерли эмда вузланы бля суялары ректорлары регион советлери бля гичендиле. Конкурсу иогтарын губернаторла бля республикалы башчыларнда советле, ааладан сора уа, Россияны Билим берюу эм илму министрствосуну спецналыстери кыалып кергенди.

Ахырында Ставрополь крайдан 223, Чеченден 164, Кыкабаты-Малкьардан 66, Север Осетиядан 61, Ингушетиядан 49 эмда Кырачы-Черкесиядан 45 педагог бек иги устанлагга сапангандыла. Быллыны ючюночю кварталында хорлаганылары баркыса да Россияны Билим берюу эм илму министрствосуну Сайлы грамоталары бля саугаларындагы аяны эчи сьчтарлыны 100 мингшөр эм өтдюрлюкюдө. Ол ахчаны сюйгөнлерича кьоратырга болушкандыла.

«Комсомольская правда» газети.

Редакциянын актоонулары

Томеланы Куурманбийн кызы Лариса кеп болмай «КМР-ни сыйлы врач» деген атты тиешили болгондону. Медицина илимданы кандидаты, бийик категориялы врач, КММКУ-ну педиатрия, акушерство эм гинекология кафедрасын ассистенти, ол бизни республикада эм көчүлгө саналган башкыча поликлиниканы тиштуру консультацисна деп башчылык этеди.

Баш иеси Аслан Тлостанов бла эки сабий өздөрдө. Кызылары Мадина КММКУ-ну медицина факультетини кичини курсунда, жашлары Алий а школда тогузчуну классы окуялдуу. Бирин Томеланы Лариса «Заман» газетини кыонагыды.

- Сизинча, жетишимли болуру оюн, не зат этереге керекти?

- Мен адам болгон эдем, ол жаланды менч амам Хасанов, нн Кзыний Кылыкычановны хайырландым. Ол таулу узгаз-

школа алтын майдал берейик деп тургандай, орус тилден окутулган эгичими Мария «төрт» салган эди. Аныбаш: «Кызым, сен орус тилин «бешге» билсен, Мария салгык эди саңга ол белгини.

«Мен бир затха жетишкен эсем, аны оюн бек алгя анама борчлума»

Томеланы Лариса баш иеси Аслан Тлостанов, кызы Мадина эм жашы Алий бла.

Томеланы Лариса баш иеси Аслан Тлостанов, кызы Мадина эм жашы Алий бла.

бизни биринчи телисөңдөндү. Кеси да атабыз Томеланы Кырайына кызы Куурманбий бла ол сабий өздөргө этеди.

Атам эки уруша кыатташчанды. Ала бизни гичтелиги бизден окуяна ишлерге ойроткен эдиле. Адамгазгьа, халал кыйындагы бла жарырга, кыяда да башчыбын кечиндирдиге. Маңга

Жорегини кыянаты, байлык нек болду деп», деген эди.

Мен окурга кирип айланганымда, амам документтелириим кыайры бергеними окуяна билмей эди. Бизни университетини медицина факультетине бла Питгирокде фармацевт академияга да кыйналмай экзаменгени береме да, сагыш эткиндемиз

Томеланы Лариса баш иеси Аслан Тлостанов, кызы Мадина эм жашы Алий бла.

жашугьа не заманда да бек тир кыатшанды. Мен да университетде студентени профессор биригулерине башчылык этип турганым.

Аны оюн деканыбыз Александр Осмерезович Шомухов манга сауьга этеди. Дунай черкеде теплохода кыркыркюнкюп круизге жиберди. Ол кемде битеу да Совет Союздун айрымды студенттели жыйгышын эдиле.

Декан билген эди мени кыяллы сауьга бла кыуандырылгыны. Мен жангы жерлени керюрге, башка культуурага ала шыгарылыргени бек итинген адамма. Ол круизин хайырчандан Европаны биринчи кереме. Бусагьата жыл сайын тыш кыярладала соулума: Сингапуура, Араб Эмиряттада, Румынияда, Болгарияда, Чехословакияда, Венгрияда, Данияда, Францияда болганым. Германияны, Кыбатыр-Малкы арчына, билеме. Анда эгичиликти, аны магистосуа, этикология, медицина илимуны кандидаттыды.

-Сиз куюно специалистиз. Бу консультацидан башка жерде ишлерге актылыгыз болгондому?

-Ачык айтханда, Перина-тальнай ара ишлене турганьа, деп мени бардык жерлерине келишкен кийимде килдиде. Иште бриллиантла тагьван не да театрга келишкен затланы кийип олтурган тере жокуду. Ишчи коргоо сөөлүт: «Мендеги тирк туюлсо. Консультацисны таматасы, менден сора сен болуусьа», - деп жибермеген эди.

Илму иш бла у кыялы керешин баштаганьса?

-Алтиге бир жылчык болгьанда, амам: «Сен былай тынчайып нек тураса, аныгьамыя, илму иш бла кереш», - дейди. Мен: «Да алыгьа жыл энди толгьанды» дегенимде, ол: «Сау бир жыл» деп жууалгьанды. Аны ыразы этеме деп, окуяп башайма.

Кандидат диссертацияны Москва экинчи медицина институтуа кыруулагьаным. Бусагьата да окуялгандай, устайгымыи всерогаей турума. Амам сярдаплагьа кыярьага коймайды, классиканы окуя дейди. Ол кеси 84 жыллыгында Чеховун, Горькийн, Солженцынин, Пастернакны окуяды. Бек сойген жазуучуу у Экзюпери.

-Лариса Куурманбиевна, ачык айтханда, сизин омакь жаш сыратгызгы жылгыргьа келишимде.

Нек зат болушды сизге жашылыгызыны сыктаргы?

-Көн сайын кыюумда тренижерьа, басөсөндө ич кесек заманымы ошудума. Амам да алайды. Кышаттада ойкубоодө саунасы, бассейни, тренажерьары бардыла.

-Тыш кыяралда тиштурулагы сиз кыяллы багыа бичисе?

-Европада, бизденча, кыпкызыл эрин болуяны эм анга керек жуууран, жакькы кыюурагы кыялытма мадыла. Табигьат берген торосуньеге жуукь болгьан болуыры ариулкыларьа куюат бердиле. Францияда кызыл тиштурула биден эсе адамла. Минимкорне куюатден айтханда, ол бусагьатаден модала болгьан «нарашченин» тырнакыла Европада кесине чакыр билмеген тиштуруу ишандыла, ала жошуну чегиндеди.

Кийимни оюсонден айтханда, адамла сауукьларына деп, мени бардык жерлерине келишкен кийимде килдиде. Иште бриллиантла тагьван не да театрга келишкен затланы кийип олтурган тере жокуду. Ишчи коргоо сөөлүт: «Мендеги тирк туюлсо. Консультацисны таматасы, менден сора сен болуусьа», - деп жибермеген эди.

Нек эсе да, бизни адамларьа Европада койор жашануу багыаламаган сунадыла. Ол алай тойюдою. Германияда төрт-беш сабийлери болгьайыла бек кендиде. Дагыда бир шарт: немелди атага сабийлериине аспам эс бурадыла. Тенгиз бойнуна барсанг, ата сабийлерге кыарап, ана уа солуп тургьанын керюрге болуукьду.

Мен бир кыскагазлагьа солурга барьрдан алгьа Интернетте аны оюсонден жазылган затланы окуяма. Кыяда болсам да, анда жашыган халкьаны культуураларына эс бурама, музелиге, театргага жорююме. Мени ойорюмде бары да суратла искусствону бек сөөдиле. Бир белгиле суратын керюктесен, кыз, жаш, аталары да арасьа аны авторун айталыкьандыла.

-Ишигизде кесигизни оюнор сынаугьагуз болушдымы?

Бек болушды. Тиштуруу коньбгьага, ишлене адам, врачдан сора, психолог да болурга керекди. Ауурлугь болган тиштуруу кеп затха кыайгырыды; тууарьк сабийини саулуугьа, койдоуу аныа берип, «Семиниди» деген эдим.

Бизде гуруша сөлеширге арталгыла жарамайды. Мен сизге айтйим: тойюошю бир деп бир хайыры болмайды, ариулукь бла уа мурагыча жетесе.

-Сиз жетишимлеригизни кимге айтасыз?

-Барысы да амама. Президент асан Баширови Каноковун Узкы бла маңга «КМР-ни сыйлы врач» деген ат алгьандан сора, туюкьонь Кышатгьага барып, ачкочурма аныа берип, «Семиниди» деген эдим.

Байсылыны Марзят.

ЮрЮОглан жангылыгына

Кышша хазырланыу - кьбаты контролльады

Ставропольну вице-мэри Игорь Вестужий, жер-жерге барып, бир баеке кенеш этгенди. Алада жоппаны эм жазуу журтланы хайырланган предпрятяяла кыюз арты-кыш кезуилде ишлерге кыяллы хазырлангалары тинтилгенди. Коммунальщикле шахарда болган техниканы инвентаризациялуу бардыргьандыла. Ишчилерге керек инвентарьны эм ишчи кийимлени алгьандыла, туз бла жарашьдырылган юзюмени кереклеси чакьры бир хазырлгьандыла.

Мэри болушкучусу битеу ол ишле кыялы барганьарна эчки конушкучу этгенди. Андан сора уа, орамалы тазаалуучу транспорт кыыйны хауа болумда кыялы ишлерине кыаргьанды.

Шахарны ошучулары базькылыгы 630 миллиметр болгьан суу жыргьы ыны Раскова атлы тыгырыкьдан Чехов атлы орамьга дерл салгьан кезиуде аны эсе тутхандыла. Ол эчине бек улуу магьаньасы барды 204-чю номерли кварталны суу бла жалгьатууда. Суурукь тошюнчю, анда пожарны гидрантланы да орнатырыкьдыла.

Миграцисны проблемаларын сюзгенди

Пятигорск шахарда Россия Федеральнй миграцисни службаьыны территориаль оргьанлары миграцисга контролльк этген блямулерини ошучулары битемурсы кенешлери - семинарлары болгьанды. Аны ишине Россия Федерацияны Президентини Администрациясыны, толтуруучу влаьты Федеральнй оргьанлары, миграцисга контроль этиу жыны бла ишлерге башчылык этген территориаль оргьаны келечилери кыатшандыла.

Кенешине кезилуде финань кытылыкь башланган кезиуде миграциса процесде жаратылган бир-бир проблемаланы, кенгочюлөнө эркинликтерине буукьтулгьа этерге итинуюлукени заманларында ачыкчарьа мадарланы сюзгенди ол эки берчиуюлени кенгочюлөнө ишле бла жалгьатууда жууалгылыкьларын өздөсюрюна мадарла этилгенди.

Западлы инвесторла проектни жаратхандыла

Астриллы эм французлау компанияла Кавказны - турист рекреация тилип Минеральны Водде турист экономика зонасын комплекс халда хайырлангьага кыатышы муратлыды. «Гранд Спa Юна» деген проект бла инвесторла Социеда бардыргьан VIII Халкьа алары форумда шыгарьейленгенди эм анга эс бургьандыла. Австричяла проектни жарашьдыруу бла, Французлау уа жашилениучу эм ландшафт дизайн бла корешедиле. Ол багыьа 23 миллиард сомдан аспам болгьан, крайны туз эткерлерине шөндөгө келишкен турист комплексни кыруушун бардыргьага жараланган проектти. Аны ишленуу 2016 жылгьа дерл бошар мурат барды.

Абхазиягьа ООН-ну Генеральнй секретарьы энци келечиси кепликди

ООН-ну генеральнй секретарьыны энци келечиси Юван Вербеке байрым кон Абхазиягьа кепликди. Ич ишлене жер-жерли министрствону прес-секретары Дамир Гулия журналистелге билдиргени кере, ол тыш кыярланы ишлени министри Сергей Шамбо эм президент Сергей Багашч бла тобеширкиди.

Мындагы алгьаракьалда уа ООН-ну Кыргызтуулуура уа совети Гурагьна бла Абхазиягьа миссияны бардыргьаны маданьаны болжальн сюздрлармаңды. Анга тыгычын Россия салгьанды, резолюция Абхазияны бла Юг Осетияны бир кимиге бойсуумагьа хайырланары статусуна эсге алмай этилгенди ол ошун деп.

«Россельмашда» хал кыялайды

Ата журтлу ол молк машина чыгарьыру, дунинда бек улуу предпрятягьа салгьан «Россельмаш» деген чекленген эркинлиги болган обществону ошучу Валерий Мальцовны айтханына керө, предпрятие бек кыяллы болумдадыла. «Озган жылда комбайнаны рьногьунда 10 минг машина салгьан эсе, быый ол 5 миндген көп болуукь тойюдою, андан эс окуяна болурга ушан турьады», дегениди журналистел бла тобешуде Мальцев.

Аны айтханына керө, келе турган жылда да андан кыяллы болумда, тын болуукь тойюдою. «Бир жьапдан сора уа э молк машина чыгарьууда хал итилеркиди», дегениди «Россельмашы» ошучу.

Ошучуны айтханына керө, предпрятие буюгонне дерл 13 миллиард сом багыьасы 1,5 минг машинаны сагьанды.

Эторюк айтханы оюн тутулгьанды

Астрахань областьда ГИБДДи кыпчулукьчу Александр Аристов Эторюк айтханы оюн тутулгьанды. Тинтлүлү бардырылгьаньарьа ачык болгьаньча, 2008 жылда март да Кировск районьу судю юч гуашикинни терелу жына алауловый ишге кыаргьанды. Ала кулукьк полномочиялар кеслериине тапкьыгьа хайырлангьаньары эм басинчакьлыкь этгелери оюн терселенгенди.

Аристов жуагыча тартылгьанна бла бирге ишленди эм алаы уловыйн жууалгылыкьдан кыулулуру мурата судде Эторюк шыгьатыкь этгенди. Алтын тинтлүлү бардырылгьань кезиуде айтхан шартларын толдорирге, алай бла судюно атырдьа да корешенди. Алай болса уа, суд терс ошун эттиди.

Содде тер шартла бергени оюн Уловыйн кодексин аллай статьясына керө миллиюнчу жууакча тартылгьанды. Район суд Аристов 20 минг сом өпчөмдө таазир телесин деп ошун эттениди.

«Керти алим болурга итинирикме»

Арт кезиуде илму бла керешкен жаш адамларыбыз кендөнкө боле баргьанды. Ала аны кыялы бөлмюнде да болгьанларьа кыруулагьанды. Москва экинчи медицина институтуа болгон башкычаны берти Тоу эгичилери институтунда инженер-исследоватеь болуп ишлейди.

-Аслижан, мен аныгьагадан, сен этимология, не сейирини барды жаш кыызгьа чыбилены, сенгирчкелени тинтип керюшкени?

Судай алып айтханда, биологияны бек сөөме. Этимология бла керюширге, аны сайлурга уа преподавателим Кетенчилины Хасан Алиевини болушчанды. Бу тема бла ишел бир көр, дейди. Алай бла курс ишени, башка илиму статьяны жазып, диплом ишмени да андан кыруулагьаньма.

Буюгонлюкде да институтуа ол теманы тинтүүню андан ара бардырама. Тышкындан кыаргьанды да, эргилуочуа керюнгөнчөндө, этимологияны бек сейир илмуду. Мен сенгирчкелени бир кыуамун тинтме. Ала кеслери да мачалагьа саналгьан бөлмюкденди.

Институт жыл сайын жай айлада экспедицияла кырайды. Биз, башка-башка жерлеге барып, экспонатла жыйбыш. Сөз ючюн, быый Бизынгы кыяланы кыатна, Жаны тараңна баргьанбыз. Сенгирчкелени кыясы торлоочу кыялда тобөгөнчю, ол не бла байламы болгьаньа да кыярбиз.

Бирге ушанган кыуамларга кендөле, алай жьапда бир жерде болгьанлары да бардыла. Болса да ала алай көп тойюлдою. Бизни институт этологияны бла байламы ишлене себелли баш борьчу - сенгирчкелени кыуамларьаны бир бирлеринден башхалыктары айырдуу.

Табигьатха адам алыкьа эс заран келтирген жерледе аланы бир торлоолери, экология ичи сакьланган жерлер уа бирселени тобешидиле. Биз а алайланы эчки нек сайлагьаньарды да тинтбеш. Эндиге дерл ала кыясы жерледе кыялы бир болгьаньарьа, энди кыялы бири кыалгьаньа да эс бурбаш.

Илмуну жолу нек сайлагьаньамы айткан заманда, мен анымы эгичи, белгиле историк Акьяланы Сөөкөгьа, кыарьандыны Бузжигитге ушаргьа сөөме. Алача алим болургу.

Табигьатха хар зат да байламы болгьаны байды. Бизни республикада сенгирчкелени

Aslijan.

сакьлангыгьа керекли торлоолери уа тобешимдиле?

- Илму термин бла айтхан заманда, Кавказны эндемиклери жаланды бек тобеген торлоолери бардыла. Аланы барысын да сакьларгьа керекди. Была кеслери да Кызыл китапка киредиле. Эндемик жаланды бек тобөгөнчю ичюн окуяна энчилеге санапаладыла. Сөз ючюн, ала башка жерледе быкьгы тойюлдою. Была энди мындагы табигьатха койоңгенди, аны алышыргьа сөөмөйдиле. Республикада кыяла тынчыкькылды. Неда башка сыйлау болурга болушкучусу сенгирчкеле жашагьан жерде суу, кыялы бар сөөле, аладан өтпаймай кыялы, алайгьагы койоргени тошеди. Табигьат болупла там эселе, байлыгы саны да өсөрү. Алайгы а ала да эс жерледе тобөгөн болушкучуларды.

Жош болуп кыярлыга деген кыуамьа да чыгьады. Биз алгьандан эслемегениликте, табигьатны бир жерчи окуяна ошолса, аны ызында улуп торлениуле болушкучусу аны себелли анда хар зат да байламы болгьаны унутмай, кыуартте сакь болуусьа керекбиз.

Мен тинтенг торлоочу мачалагьа саналгьаны айткыма. Кыбатыр-Малкьаарьа аланы молкьу хал кептиргеними жокудыла деп айтхача тойюдою. Алай, бир-

си жерледеча, артык көп болуп тобөшөдиле. Андан-мындаан уулуп келип, мында кыялып кыаттанга ушайдыла. Дунимы судай алып айтханда, көп кыяралда аланы тинтүүге мониторинг окуяну куурап, көп ахча кыоран этедиле. Молкьеле хата кельмезча этер ючюн, көп кыяллы сапайы.

-Сени кесинги коллекциягьа да болуп?

-Шендо менде сенгирчкелени кыркыгьа жете торлоолери бардыла. Тышкындан кыарган адам аланы не торлоолери болурга болушкучу деп да кыярбизгьады. Алай была да торлоолери, кыанатларыны формалары, жыртлагьанлары бла окуяны бир бирден башхачыла. Аланы жыртлагьаньарын жаздыргьа аны магистосуа берди бардыла. Арда уа алимле ол таушуяны тинтенг этедиле.

Коллекция маңга илиму жаңы бла да, кесими ишмиче да сейирди. Ала бизни республикада тобөгөнчюлүкь сакьланыгына аламызгьады. Алай была да торлоолери, кыанатларыны формалары, жыртлагьанлары бла окуяны бир бирден башхачыла. Аланы жыртлагьаньарын жаздыргьа аны магистосуа берди бардыла. Арда уа алимле ол таушуяны тинтенг этедиле.

Коллекция маңга илиму жаңы бла да, кесими ишмиче да сейирди. Ала бизни республикада тобөгөнчюлүкь сакьланыгына аламызгьады. Алай была да торлоолери, кыанатларыны формалары, жыртлагьанлары бла окуяны бир бирден башхачыла. Аланы жыртлагьаньарын жаздыргьа аны магистосуа берди бардыла. Арда уа алимле ол таушуяны тинтенг этедиле.

Бу куюнде кыярлыбызны ара шахарьада МГУ-гьа кесими коллекцияны этип, этимология кафедрьада барыгьа хазырлана турьама. Анда бу окуя юйюно бла Лени атлы библиотекалада Кавказны эндемиклери эм бирселени юсюринден алимле не жагьанларьа кандидаты Михаил Савицкий саналады. Аны бла тобөп, көп сорорула сорур акылым да барды.

Алгьаракьада бизни институтуоңбөшкьлыкькь юбилейине атагы кесек ахчаньа арыга болушкучуду, «Финам» инвекстомпанийны эксперт Дмитрий Баранов бичген багытлагы керө, 100 минг адам болгьан шахарда атланы торлендирге властьа бек азындан 2 миллион сом кыоратырыкьыла.

600 минг адам жашаган Ульянов шахаргьа алгьаныны историк аты Симбирскни жаңгьандан берир ючю а, бек улуу куурамын этерге тошкерди. Жер-жерли властьа арыга болушкучуду, «Финам» инвекстомпанийны эксперт Дмитрий Баранов бичген багытлагы керө, 100 минг адам болгьан шахарда атланы торлендирге властьа бек азындан 2 миллион сом кыоратырыкьыла.

600 минг адам жашаган Ульянов шахаргьа алгьаныны историк аты Симбирскни жаңгьандан берир ючю а, бек улуу куурамын этерге тошкерди. Жер-жерли властьа арыга болушкучуду, «Финам» инвекстомпанийны эксперт Дмитрий Баранов бичген багытлагы керө, 100 минг адам болгьан шахарда атланы торлендирге властьа бек азындан 2 миллион сом кыоратырыкьыла.

ТРАМПАНЫ Зурау. Суратыны ХОЛАЛАНЫ Марзят алгьанды.

Конкурс

«Нартланы хазнасын» москвачыла да керлюкдюле

«Нартланы хазнасын» деген экинчи халкьа аралы сабий-жаш тейю конуш-фестиваль кесини ишине бошгьанды. Аны Москвада Мишлеттени юйю бла художник-моделер Албина Тажева Кыбатыр-Малкьары Билим бек уулу илму, Культура министрстволарыны болушкучлары бла бардыргьандыла.

Конкурс-фестивальгьа Москвадан, Кыбатыр-Малкьарьа, Кырчак-Аланаидан, Сриядан, Иорданиядан, Туркден, Абхазиядан

Законопроект

Шахарланы, элени, орамланы атларын торлендирүүню тохтатыргьа

Россия шахарланы, элени эм орамланы окуяна атларын торлендирүүню бу жуукь ол жылыгьа артка созулабыла. Кезиге заманда ол атланы алыншыдыры асыры ошумсуз ишди. Аны бла бирге уа ресейишеге атланы жангыртуу кыпнелген кыоранчда болушкучула. Биринчи оюн ол иште жер-жерли бюджетлерден ахча телейрикди, андан сора уа, юйюп бюджетден да.

Кыярл Думда кыарла турганьа законопроекте адамла жашагьан жерлени эм магистральны атларын торлендирүүню 10 жылгьа артка созууну юсюрден айткыла. Депутатланы ошумларьа керө, бу торле мадар ити кесек ахчаньа арыга болушкучуду, «Финам» инвекстомпанийны эксперт Дмитрий Баранов бичген багытлагы керө, 100 минг адам болгьан шахарда атланы торлендирге властьа бек азындан 2 миллион сом кыоратырыкьыла.

Губернатор Александр Ткачеву Красноярск крайда ара шахарьа Екатеринбург атны жаңгьандан берүүню конушлел предложенигьа кыялып керюлсе, жер-жерли властьа андан эс кыорангьа этерик тойюлдою. Киров шахаргьа Вякьа атны кыайтарьу ючюн, 6,5 миллиард сом кетеркиди.

Сосноручу президенттенича, ресейишени 33 проценттерини атланы торлендирүүгө арталдыла кыажаууду, 25 проценттерини уа ала жашагьан шахары аты кыялып болса да, башка тойюлдою. Историялы атланы кыайтаруу а финаньалы политика проблема болуп турду: ол чыновниклени амбицияларымы эм керек болгьаны бла болмагьаы дуудашлы иште улуу ахчаньа ачыкь жокуду.

Аны юсюнде да ресейишеге эчки керө тегерге турду тоурады. Ол иште алыгьа кызгьагы тошген нарлогьа кыоратылдыла, андан сора уа ресейишеге транспорт компанияны этген кыоранчланы да жерлени кыайтарьу керек болады. Сөз ючюн, Свердловск Екатеринбург торлендиргенден сора Россиялы темир жолда кеслери 3 станцияларыны атларында «Свердловск» эм «Огиратовичинь» эм «Пассажирский» эм «Товарный» деген сөздө бек алыншыдыры ошюн, 675,6 минг сомну, хурьадурандан чыгарып, тегенденди.

«Тру» газетден.

Photo description.

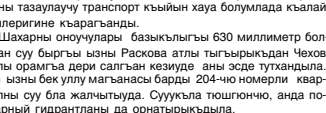

Photo description.

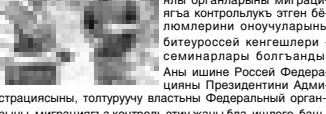

Photo description.

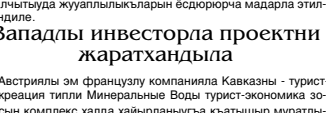

Photo description.

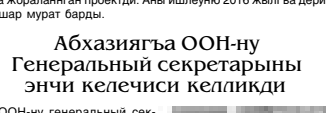

Photo description.

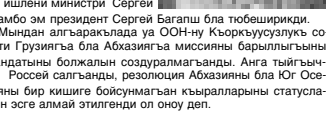

Photo description.

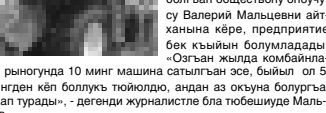

Photo description.

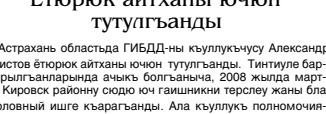

Photo description.

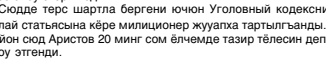

Photo description.

ХҮНЕРЛИЛЕ

«Адамгъа хайырым тиерин сюеме»

Мен хапарын айтыркъы кыя Огъры Малкларда жашайды, бу эли орта школукда окуйду. Субай саны, ахшыл...

2008 жылда мени «Россеини жашлыгы» деген конкурс кытышырга Москвага чакырылган эдиле. Насыптары туруп, Кыбарты Малклардан барган онеки окуучуну арасында Черек райондан жангъа да мен эдим...

Зукура, кыбай жетишмини багылыга санайса? - Эштуда, бек алгъа 6-учу-11-чи классканы окуучулары арасында регионна аралы оналтканы эдочной физика-математика олимпиаданы юсондан айтыркъа болукду...

2008 жылда мени «Россеини жашлыгы» деген конкурс кытышырга Москвага чакырылган эдиле. Насыптары туруп, Кыбарты Малклардан барган онеки окуучуну арасында Черек райондан жангъа да мен эдим...

МА САНГА!

72 жылы ичинде кьргьстатоген сервал АБШ-да бек узун «сапан» опера бошалганды. «Указующий сап» деген сервал NBC радио бла 72 жыл мьндон алгъа берилген башланганды...

Кьрмюк

Нальчикде Миллет библиотекода дунияны айтыллык адамларны, бизни республиканы белгиле келечилекте да китап кьрмюк кыруучулукда. Ала дайым да юлейиле бла байламлыдыла.

Куперни эсибизге туюшоре

«Американын трактат» деген ишин да белгилерчады. Бу кьрмюк бизге фамулу адамны, аны чыгармалары да эсибизге салады. Куперни юсондан жазылганды...

Сабийчикле чабышандыла

Пятигорске тереле болмаган чабышу куралганды. Анга 3 жыллары алышка толмаганы сабийчикле кытышандыла. Эринок давики: «Баш бор» сюркюл жетилди», - деген чакырыу эди...

Жулдузланы жашаулары

Бирге юйор кыруарыкдыла. Огъурун курулде паозгъан солу Курникова бла Эрике Иглицасны Парижде Елисейский Эрике эм 28-жыллык Анна деген жерде Сагир деген бутикте бирге киргендериде тухандыла...

Державин бла Бабаян неках эдиргендиле

Эге салайык, Бабаян Державинни очюнчо кытынды. Жаш заманында ала ол кытынгга Аркадий Райкинни кызы Екатеринаны алганды. Экинчи кытыны а маршал Семён Будьенныйни кызы Нина болганды...

Бизни акылылы кьартларыбыз

Бурун заманда кыз сабийге акылары улуу бозекар тарырак чурукла кийдир болгандыла. Нек дегенде улпакыла кул тукумдан чыккынгга саналгандыла. Алгынчы кьартла бичаккы хант кынгга коймагандыла...

Адепсилыккы, намысызлыккы саналганды

Хант кынганы артында олтуруп, тишлерин кыозгъаннга, ашан бошпак, кекиргеннге да улуу айыл этилгенди. Жауун жаумаган жыл кьартла сабийге: «Атланы, эшекени да, сууга сюрюп, жуундурсагыз а», - деп болгандыла...

Агъач амалгага тирлики жыл

Агъач амалгага тирлики жыл. Сурат этюдун МАМАЙЛАНЫ Алий алганды. Бериличю жюзюклене сатыл алгандыла. Кертиди, ала юйор кыруарыкларыны очюнчо алышка ошриалык билдимдендиле...

Табийгыт хазнабыз

Европаны бек бийик тауу Эбрус, айтыллыккы поз Кыулийланы Кыайсын, маэстро Юрий Темирканов, уста жыры Дима Билал...

Чирик кьелню жашырынлыклары

Вам, Кыбарты-Малклары атын бек жашырын, сейрикти да затлары Черек аууунда орналган кьелнюде, тозон айтаанда уа, тьбөн Чирик кьел. Аны суу аккыон бетиде, онеки иги буруп кырасанг а, ол алай болмаганын ангылаеса...

Бурун градусду, ол аны кыш сууккыны буз тутмагынды санкайды. Кьелню жулыгъа тьзомлюго, толкунсузулгъу, тазалыгы эм башка сейрикти затлары-ала кыраса водоланы да излеген затларыдыла...

Чирик кьелню терениги юсондан айтаанда, алимлене аспасымы 258 метр белгиде тохтагандыла. Титиулеге чырмауык этген - аны котловиасыны кыбаргыры тьзомлюош халда энишге кетген шахтагъа дунияны дайверлерини араларында да атлары айтылган Роман Прохоров бла Игорь Галайда ангылгандыла...

Чирик кьелню терениги юсондан айтаанда, алимлене аспасымы 258 метр белгиде тохтагандыла. Титиулеге чырмауык этген - аны котловиасыны кыбаргыры тьзомлюош халда энишге кетген шахтагъа дунияны дайверлерини араларында да атлары айтылган Роман Прохоров бла Игорь Галайда ангылгандыла...

УЧРЕДИТЕЛЬ: КЫБАРТЫ-МАЛКАРЫ РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал. РЕДКОЛЛЕГИЯ: АЛИКАЛАНЫ Владимир, АПАЙЛАНЫ Музафар (баш редактору орусчасы), БЕШПАЛАНЫ Мутали (баш редактору орусчасы), БИТТИРИЛАНЫ Аминат, ТЕКУЛАНЫ Хауа, ТОКУМАЛАНЫ Хусейн, ГАЙЫЛАНЫ Рита (жууалы секретары).

ТЕЛЕФОНА: Редактору приёмыны - 42-63-01. Баш редактору орусчасылары - 42-38-21, 42-26-22. Жууалы секретары - 42-66-76, 42-37-59. Секретары - 40-93-62. Корреспонд - 42-63-52. РЕДАКЦИНЫ БЪЛОМПЕРИ: Жамауат-политика жашууу бьломо - 42-47-68, 42-24-02. Экономиканы бьломо - 42-66-73. Култураны бьломо - 42-75-82. Социалны попитаканы бьломо - 42-66-76, 42-37-59. Жагъалыккыны бла спорту бьломо - 42-36-39, 42-66-71. Письмаланы, рекламаланы эм билдирүүнни бьломо - 42-37-34. Тилмачыны бьломо - 42-31-28. Сурат алуучу бьломо - 42-68-72. Бухгалтерия - 42-30-87. Оператор - 47-26-28, 42-39-65.

Редакция авторла бла кызыгыт жаротомейди. Кьоз жазмагъага редакция эткенде эм ала артка кытайтпайдыла. Газет басылганын материалла айтылган оюму редакцияны оюму бла кешиншеге болуктууда. Азы айтылган хар зат ючюн, Россеи Федерацияны басманы юсонде Законна тишишилди, материаланы авторлары кесери жууалдыла. Редакция авторлдан 400 гагет пизинден (мышыкка бла жазылгъан 5-6 бет) кетпю аламды. Газет Басмын эм асылмы информацийны эркинликери кырууда жапы бла Кыбарты-МалкАРЫ регион испортууда 1994 жылда 14-чю июнда регистрация эткенди. Регистрация номер - Н-10066. Индекс - 51532.

Газетни басмагъа КьМР-ини Информация коммуникацияла, жемауат биртилуени эм жаш тьлемю ишери жапы бла министерствую компьютер сулабасы хазыр эткенди. Газет 1905 жылда Революция аты республикалы полиграфкомбинатга басылганды. Нальчик шахар, Ленин аты проспект, 33. Газетини ишерине таптыруу ючюн кесирлерини кытышы эм жаш тьлемю Управлений жууалдыла. Телефон: 42-06-51, 42-19-97. Газетини финансы сакла ючюн КьМР-ини «Роспечать» акционер общество жууалдыла. Телефон: 42-69-34.

Номерге графике кьере 19 сагъатта кьоп салында. 21.00 сагъатта кьоп салынганды. ГАЗЕТНИ НОМЕРНИ ЧЫГАРГАНЛА: Темволаны Мухаддин - дежурыни редактор; Гайылааны Рита - жууалы секретары орусчасы; Акчулааны Раматза (3-4-чю бетле), Зеваланы Лида (1-2-чю бетле) - корреспонд. Тиражи 3850 экз. Заказ № 3143

РЕДАКЦИНЫ АДРЕСИ: 360000, Нальчик шахар, Ленин аты проспект, 5